

Forfatter: Larsen, Thøger

Titel: Fire digtsamlinger 1904-1912

Citation: Larsen, Thøger: "Fire digtsamlinger 1904-1912", i Larsen, Thøger: *Fire digtsamlinger 1904-1912*, udg. af Lotte Thyrring Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 171. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenthfiredigt-shoot-idm140141265835392/facsimile.pdf> (tilgået 20. marts 2024)

Anvendt udgave: Fire digtsamlinger 1904-1912

4. Driftens nu

Tematiseringen af nuet har nær tilknytning til en kosmisk dialektik, der gennemløber og former det lyriske rum. Thøger Larsen var som nævnt en ivrig amatørastonom, der livet igennem studerede universet, konstruerede sin egen kikkert og producerede artikler om astronomiske forhold, som han bl.a. lod trykke i sit eget tidsskrift *Atlantis* (1923-25), så for ham var det kopernikanske verdensbillede lige så fortroligt som de nære forhold på jorden.

I lighed med solsystemet står solen i centrum i Thøger Larsens digteriske univers. Og da den er afgørende for livets beståen og for årstidernes vekslen indtager den følgelig en fremtrædende plads i digtningens symbolverden. Solen er synonymt med livet og dermed med lyset, våren, sommeren, væksten og frugtbarheden. Og under denne livgivende stjerne, fra hvilken alt liv oprindeligt stammer, bevæger mennesket sig på lige fod med naturens øvrige skabninger og følger de love, der er nedlagt i kroppen:

Se Lysternes Farvefanfare i Eng,
Der lokkes og gantes og parres i Flæng
i Sommerens grønne og solhede Seng.

Forførelse driver med Dugg over Straa,
Forførelse slæber Insekterne paa,
og se om den Knægt lader Pigerne gaa.
(*Jorden*, s.81)

Naturens iboende drifter vækkes af solens varme og bekræfter den kosmiske sammenhængs altfavnende eros:

Til Side er nu strogen
Skydækkets Gyldenkjol
og Jordens Krop lagt nogen
for Dagens vilde Sol.
(*Vaardagen*, s.77)

Det særlige ved Thøger Larsens skildringer af driftens nu er således den kosmiske ekstases umiddelbarhed. Det er ikke menneskets blufærdige seksualitet, der kommer til orde, men dyrets instinktive lyst, der spontant følger, hvad naturen angiver. Men denne umiddelbarhed kan imidlertid også forekomme uden for naturen, som i digtet *I Civikus* (s.50), hvor jeget – næsten – taber sig selv i manegens dionysiske rus. Tom Kristensens ekspressionisme synes at foregribes her:

Slaa Heste, Klowner, Djævlø løse
med Larm fra alle Sider!
Hurra for hver en hastig Tos,
der rundt Manegen rider!
Det er som vilde Kværne
roterer om min Hjerne.
Hvor er min lille Kerne?

Men samtidig med den dionysiske depersonalisering understreger digtet kunstens dobbelthed af viden og væren:

Jeg mærker i det vilde Styr
endnu i mig det vilde Dyr,
den Urskovs-Hylets Sfære,
hvor Poesiens Frø var lagt,
hvorfra dens Vækst blev langsomt bragt
ved onde Øjne, Tand og Kniv
til tømmede Vokalers Pragt,
til sirlig Sang om Død og Liv
og kom saa højt i Ære. –

Således lader den ekstatiske og umiddelbare drift sig karakterisere af *Tilfældighed's* udsagn: «føler som den, der intet veede». Men en drift, der må skildres af den vidende kunstner for at kunne blive fastholdt i det digteriske ord. Kunsten får følgelig status som betydningsgiver af et – i sig selv – betydningsløst stof, og i denne dialektik – der lader sig sammenligne med Nietzsches dionysiske og apollinske princip – ligger Thøger Larsens poetik gemt.